

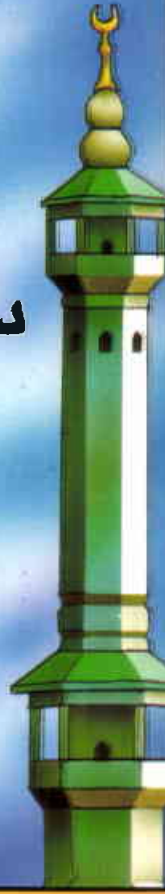


دبدعاتونه کرکه وکه

مؤلف: سماحة الشيخ

عبدالعزیز بن عبد الله بن باز

زبان: قاضي محمد شعیب (صافي)



Kingdom of Saudi Arabia
The Cooperative Office For Call And Guidance
To Communities at Um Al-Hammam
Under the Supervision of the ministry of Islamic Affairs
Endowment Guidance & Propagation

Tel. 4826466 / 4884496 Fax 4827489 - P.O. Box 31021 Riyadh 11497

Ketabton.com

③ المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بحائل ، ١٤١٨ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

ابن باز ، عبد العزيز بن عبد الله

التحذير من البدع .. حائل .

٦٤ ص ؛ ١٢ × ١٧ سم

ردمك : ٨ - ١ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

(النص بلغة البشتو)

أ - العنوان

١ - البدع في الاسلام

١٨ / ١٨٦٨

ديوي ٢١٢،٣

رقم الايداع ١٨ / ١٨٦٨

ردمك : ٨ - ١ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ
فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ -

(قرآن کریم)

التحذير من البدع

دبدعاتو نه کرکه وکه

مؤلف : سماحة الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

ژباړن : قاضی محمدشعیب (صافی)

د کتاب نوم : دبدعاتونه کرکه وکه

د بحث موضوع : د میلاد النبی (ص)، معراج د شپې او د شعبان

د پنځلسمې شپې د مجلسونو جوړولو شرعی حیثیت

مؤلف : سماحة الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

ژباړن : قاضی محمد شعیب (صافی)

ناشر : مکتبة الامام محمد بن اسماعیل البخاری

د چاپ نیټه : ۱۴۱۴ هـ ق

د لومړي چاپ شمیر : ۱۰۰۰ ټوکه

د دوه یم چاپ شمیر : ۱۰۰۰ ټوکه

د دوه یم چاپ مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

نحمده ونصلی علی رسوله الکریم و بعد :

دا خبره هر چا ته په ډاگه ده چی د دعوت إلی الله مسئله لکه ټخنګه چی منحصره د کوم هیواد ، سمت ، نژاد ، قوم ، ډلی او فرد پوری نه ده دغه راز په خپله دعوت إلی الحق هم د کومو خاصو وسائلو او طریقو پوری اختصاص نه لری بلکښی متعددی لاری چاری وجود لری چی د امر بالمعروف او نهی عن المنکر او یا په بل عبارت د اسلامی دعوت د عمومیت او پراختیا میندلو په برخه کښی کمک او مرسته کوی .

د دی جملی نه د لیکوالانو سره د کتابونو د چاپ په قسمت کښی تعاون او د کتابونو ، رسائلو او نورو نشراتی موآدو مجانا او وړیا توزیع کول . او دغه ډول د عامو مسلمانانو د مطالعی او اگاهی په خاطر د کتابخانو جوړول او د مطالعی او لیکنی لپاره زمینه برابروول د یادونی اویام وړ ټکی دی .

د مشهور محدث محمد بن اسماعیل بخاری (رح) په نوم

کتابخانه یا کتاب تون چی اوس الحمد لله دعامو مراجعینو پر مخ خلاصه او پرانستی ده د دعوت په دغه ساحه کښی یو مثبت او اغیزمن گام اخستل بلل کیدای شی .

د دغه رسالی د دوه یم ځل لپاره چاپ او په لږ وخت کښی د لومړي ځل یو زر چاپ شویو ټوکونو تمامیدل او ورسره د علاقه مندانو لخواشوق او علاقه درلودل په حقیقت کښی له یو پلوه ددی خبری د ژوت والی او ثبوت نښانه ده چی خلک اوس په غوڅ اکثریت سره په گړدو چارو کښی د عمل کولو لپاره د مسنونه طریقو د لټولو او پیژندلو په باره کښی زیاته مینه او دلچسپی لری او دهری هغه وسیلی په لاس ته راوړلو کښی چی د هغی په ذریعه سره د اسلام واقعی روح او حقیقت درک کیدی یو د بل نه سبقت او وړانه والی کوی، او د بل پلوه د حق پرستو علماؤ په ضد د مبتدعینو ملایانو او د هغوی د پلویانو د ناوړه تبلیغاتو د بی اثره پاتی کیدو په باب یو ستر دلیل دی .

د کتاب د دوه یم ځل چاپ په وخت مونږ ته دا فرصت په لاس راغی چی د پښتو هغه شمیرتوری کوم چی په لومړی چاپ کښی د قلمی اصلاح ټخه پاتی شوی وه اصلاح او درست

شول، او همدارنگه حُنى اياتونه چى حرکات ورباندی نه و
لیکل شوی او د عامو وگړو لپاره ورباندی تلفظ کول سخت او
مشکل و په هغو باندی حرکات ولیکل شول او اوس د هر چا
لپاره په اسانه سره د استفادی وړ وگرځیدل.

الله پاک دی مونږ ته په شریعت باندی د عمل کولو توفیق
راکړی او زموږ ټول نیک اعمال دی زموږ لپاره د نجات ذریعه
او وسیله وگرځوی .

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وآله واصحابه
اجمعین.

محمد شعیب "صافی" - کنړ - افغانستان

الف

بسم الله الرحمن الرحيم

سرېزه

مخني خلك په دې عقیده دې چې دين دهر سړی دخپل فکر او خوښی شی دې او هر چاچي کومه طریقه دعبادت لپاره غوره کړه او په هغی سره یی عمل تر سره که، دده دنجات او سعادت وسیله گرځی؛ اما حقیقت دا دې چې ددنیا او آخرت کامیابی یواځی درسول الله صلی الله علیه وسلم په مبارکو سنتو او طریقو کښی ده او له دینه پرته نوری ټولی لاری چاری په هر نوم او دستور سره چې او نومولی شی تلل ورباندی انسان دتاوان، هلاکت، او تباهی کندی ته غورځوی، حُکمه الله پاک ددغه امت دهدایت اولارښونی لپاره رسول الله صلی الله علیه وسلم رالیږلی دی او د دین په ټولو امورو کښی یی پر اسلامی امت باندی دهغه پیروی او متابعت فرض او لازمی گرځولی دی، او درسول الله صلی الله علیه وسلم پریکړوته غاړه ایښودل او په طریقو او سنتو باندی یی ورله تلل او خوښی څرګندول دایمان لپاره اساس او بنسټ ټاکلی دی، الهی فرمان په دې برخه کښی داسی هدایت ورکړی دی.

فَلَا وَرَيْكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ

ب

لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرْجاً مِّمَّا قَضَيْتَ وَرُسُلُكُمْ تَسْلِيماً ط

او دغه راز الله (ج) د رسول الله صلى الله عليه وسلم داوامرو او احكامو څخه مخالفت دهلاکت او عذاب باعث خودلی دی او دغه لوی خطرته یی مسلمانان په خپل مبارک قول سره داسی متوجه کړی دی: فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

که دخدای تعالی د رضا او خوشحالی په لټولو کښی په انصاف سره دقران کریم نصوصو او درسول الله صلى الله عليه وسلم مبارکو احادیثو ته نظرواچول شی حتما سړی دی نتیجی ته رسیری چی ددنیا اوآخرت کامیابی او دالله تعالی رضا او خوشحالی صرف درسول کریم صلى الله عليه وسلم په تابعداری سره ترلاسه کیدای شی، ځکه چی قرآن کریم فرمایي: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ د رسول الله صلى الله عليه وسلم پیروی دانه ده چی سړی فقط یو څو اوامر عملی کړی او دیو څو مناهیوو څخه ځان وساتی، بلکښی درسول کریم صلى الله عليه وسلم پیروی عبارت له دینه ده چی مسلمان په بشپړه توگه خپل ټول کړه وړه دنیوی وی او که اخروی وی، د راحت په حالت کښی وی او که دتکلیف په وخت کښی وی

ج

دخوشحالی په صورت کښی وی او که دغم په مهال کښی وی،
 په عباداتو کښی وی او که په معاملاتو کښی وی لنډه داچی په
 هرڅه کښی او هر وخت کښی یی د رسول الله صلی الله علیه
 وسلم په طریقو باندی درست عیار او عملی کړی او په هیڅ شی
 کښی دپیغمبر علیه السلام داحکامو او سنتو مخالفت ته زړه
 ښه نه کړی.

د اسلام دسپیڅلی دین لوی خصوصیت او امتیاز دا دی
 چی په دغه دین کښی صرف دالله جل جلاله قول او درسول اکرم
 صلی الله علیه وسلم ارشادات، هدایات او سنت د دلائلو په
 برخه کښی مدار داعتبار دی او دبل هرچا قول او فعل ولوکه دا
 ډیرغت شخص ته منسوب هم وی، خوکله چی دالله او دالله
 درسول داحکامو مخالف وی داعتبار وړنه دی همدا وجه ده چی
 علماء وایی: هرڅوک چی درسول الله صلی الله علیه وسلم
 دحکم خلاف کوم عمل وکړی او یا کومه طریقه ایجاد کړی اگر
 چی ددین په نیت سره وی خویبیا هم کونکی یی گناه کار او عمل
 یی کوته او مردود دی لکه چی پیغمبر علیه السلام فرمائی:

(مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ) .

په دین کښی بدعت ددغه ډول اعمالو دجملی څخه شمیرل

کېږي او دا داسې عمل دی چې فاعل او کونکي یې د دین په صیغه او جامه کېښي په دې عقیده باندې تر سره کوي چې ګواکي دا د دین جزء او نیک کار دی، حال دا چې دا د دین جزه بلکېښي په اسلام کېښي نوی راپیدا شوی عمل یې چې په شرع شریف کېښي دهغې لپاره کوم اساس او بنیاد نه شي پیدا کولی، نه په قرآن مجید کېښي دهغې په باب کوم اصل منډلی شي او نه ورله په احادیثو کېښي د مشروعیت دلیل ښودلی شي، اونه په خیر القرون کېښي د دغه عمل دا انجامولو په برخه کېښي د چاقول او فعل د سند په توګه وړاندې کولی شي.

رسول الله صلى الله عليه وسلم په یو مبارک حدیث کېښي هر نوی پیدا شوی عمل په دین کېښي بدعت بللی دی او هر بدعت ته یې ګمراهی ویلي ده او دهرې ګمراهی انجام یې جهنم ښودلی دی، (کل محدثة بدعة وکل بدعة ضلالة وکل ضلالة فو، النار) الحدیث.

شیخ عبدالعزيز عبدالله بن باز د سعودی عربستان د افتاء دعوت او ارشاد رئیس په اوسني عصر کېښي واقعا یو داسې شخصیت دی چې داسلامي امت دعقائد و او اعمالو د اصلاح په برخه کېښي د دعوت او تبلیغ وظیفې ته په خاص اهمیت

قائل دی او په دغه ساحه کښی داسبابو او وسائلو په عمومیت او پراختیا کښی په اخلاص او صداقت سره هڅه او کوښښ کوی، ترڅو مسلمانان دشرک، بدعت او رسوماتو په ناوړه عواقبو باندی خبر شی چی بیا دقرآن کریم او احادیثو په رڼا کښی دشرکی عقیدې، او مزخرفو خودساخته اعمالو څخه ځانونه وساتی.

دشیخ ابن باز یوه رساله د (التحذیر من البدع) په نوم چاپ شوی ده، په دغه رساله کښی نوموړی دمیلاد النبی صلی الله علیه وسلم په نوم مروجہ محفلونه او مجالس جوړول او اهتمام دغه راز د رجب دمیاشتی په آخره کښی دمعراج دشیپي په نوم دیوی شپي لمانځل، او همدارنگه دبرات یعنی دشعبان دپنځلسمی شپي خاص ډول اهتمام او درناوی او دغه شپه دیوځانگړی قسم عبادت لپاره اختصاصول ناروا او بدعت ګڼلی دی او دقرآن کریم او نبوی سننو په استنادی ددغو محدثو عملونو بطلان او عدم مشروعیت په ډیره معقوله او مدله توګه سره ثابت کړی دی.

دغه بدعت (دمیلات مروجہ محفل) د (۷) اوومی پیری په لومړئ لسبزه کښی لکه چی ابن خلکان لیکلی دی په (۶۰۴هـ) ټاکل شوی

کال کښی د مظفرالدین کوکری بن اریل په نوم دیو مسرف
 پاچا لخوا چی د دین نخه ناخبره ؤ او یو دنیا پرست ناکاره
 عالم یی ملگرتیا کوله، دموصل په ښار کښی کیښودل شو، او
 کوم عالم چی ددغه بدعت دایجاد په برخه کښی یی پاچاته
 دجواز مشوره ورکړی وه دهغه په باب ذهبی په دول الاسلام
 کسی لیکلی دی چی دهغه نوم عمر بن وحید ابوالخطاب متوفی
 ۶۳۳ هـ ق ؤ.

حافظ ابن حجر عسقلانی دلسان المیزان په ۴ ټوک ۲۹۶ مخ
 کښی ددغه مزخرف عالم په باره کښی داسی لیکلی دی:
 ده به ددین داتمه وو او اسلافوپه شان کښی ډیره زیاته بی
 ادبی او گستاخی کوله، دگنده او قبیحی ژبی څښتن ؤ، نهایت
 زیات احمق او مغرور ؤ، او ددین په امور کښی ډیر بی پروا
 او سست ؤ، علماؤ ویلی دی چی دپاچا مطلب ددغه بدعت په
 رواجولو کښی ځان ته دعوامو پام را اړول او دخپلی واکمنی
 استحکام ؤ، او همدغه وجه وه چی کال په کال به یی ددغه
 محفل دمراسمو په تر سره کولو باندی دلکونو رپو مصارف
 کول.

علامه ذهبی د دول الاسلام په ۲ ټوک ۱۰۳ مخ کښی په

دی هکله داسی لیکلی دی (وکان ینفق کل سنة علی مولد النبی
صلی الله علیه وسلم نحو ثلاث مائة الف) یعنی هرکال به یی د
رسول الله صلی الله علیه وسلم د میلاد دلمانځنی په مناسبت
جوړ شوی محفل باندی تقریبا دری لکه روپی مصرف کولو. اما
روسته بیا په نورو سیمو کسی هم د بدعت پسندنه اشخاصو له
خوا دغه محدث عمل ته هوا ورکړل شوه او عمومیت یی ومنده،
ولی دهند په نیمه وچه کښی چی سری په دی وروستیو پیړیو
کښی دهندوستان او ورسره په ګاونډی کښی د پرتو هیوادونو
پخوانی او ولسی تاریخ د دین په لحاظ سره مطالعه کوی نو
وینی چی د دغه بدعت او په عامه سطحه دنورو بدعاتو په
رواجولو کښی خودغرضه حاکمانو او علماء سوء په ګډه سره
رول لوبولی دی او لا کله چی واکمنی طبقی دغه ناکاره علماء
د خپلو ګټو د ساتلو په خاطر په څنګ کښی نیولی دی نو دغه
مزخرفه او ماده پرست علماء بیا دهغوی د نفوذ نه په استفادی
کولو سره د بدعاتو او رسوماتو په ترویج او عمومیت کښی
ځانونه ښه ستری ستومانه کړی دی او بالخصوص شیعه وو او
بریلیانو تر ټولونه زیاتی په دغه ناولی دند کښی غوټی وهلی دی.
ما دغه رساله «التحذیر من البدع» له دی امله په پښتو

ح

ژبه ترجمه کړه چی ددغه لسان ویونکی او لوستونکی له یوخوا د دلائلو په رڼا کښی په دی پوه شی چی داسلام په مکمل کړی شوی دین کښی دغه اعمال چی دبحث موضوع ده او په دی زمانه کښی یی دبل هروخت په نسبت بازار زیات تود دی، کوم شرعی حیثیت نه لری بلکښی د شریعت خلاف نامشروع او محدث عملونه دی او حان ساتنه ترینه ضروری او لازمی خبره ده، او دبل پلوه دبدعاتو ناوړه اثراتو او عواقبوته هم پام لرونکی اووسی حُکمه اکثر خک دبدعاتو په مهلك جال کښیږدی او په دی گمان چی گنی دآخرت لپاره دثواب ذریعه او نیک کار دی تر آخره پوری پکښی اخته وی او بالاخره عمر یی پای ته ورسېږی اوهمدغسی بی تویی مرشی. (وَهُمْ يَحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا) .

اللہ پاک دی مونږ ته په سمه لاره دتللو توفیق راکړی، دبدعاتو، خرافاتو، او هرډول باطل او ناروا ژ څخه مو دی په آمان کښی وساتی، وماذلك على الله بعزیز صلی الله تعلی علی خیر خلقه محمد واله واصحابه اجمعین

قاضی محمد شعیب «صافی»

بسم الله الرحمن الرحيم

لومړۍ رساله

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله
وصحبه ومن اهتدى بهداه اما بعد:

د رسول الله صلى الله عليه وسلم دنیک مرغۀ میلاد
(زیزیدنی) دلمانځنی په مناسبت دخصوصی غونډو جوړولو او
په دغو غونډو کېنې دپیغمبر علیه السلام داحترام لپاره په دې
عقیده چې دې محفل ته تشریف راوړی، پاڅیدل او قیام او په
یوه ځانګړې توګه دسلام ادا کول، او دغه راز پکېنې دځنو
نورو مراسمو داجرا کولو په هکله دډیرو کسانو لخوا خوځوواره
دپوښتنه وشوه چې دغه عمل دشریعت له مخې څه حکم لري؟

حُواب: د رسول الله صلى الله عليه وسلم دزیزیدنی او یا
دبل چا دزیزیدنی د لمانځنی په مناسبت غونډه (دمولود په نوم
محفل) جوړول شرعا بالکل جواز نه لري ځکه چې دا عمل^۱

۱- دبحث موضوع هغه مروجۀ مجالس او محفلونه دي چې د ربیع الاول

دمیاشتی په ۱۲ نیټه او یا ددغه ورځې پمناسبت سره په نورو وختو کېنې
دخاصو مراسمو شرطونو مصارفو او قیوداتو په ترڅ کېنې منعقد کېږي. مترجم

بدعت او په دين كښى نوى طريقه ده، او داله دى امله چى دغه
عمل نه رسول الله صلى الله عليه وسلم په خپله كړى دى او نه
په خير القرون (غوره پيروي) كښى —

در رسول الله صلى الله عليه وسلم راشده حليفه گانو او نورو
صحاب وو او تابعينو رضوان الله عليهم اجمعين ددغه عمل
داهتمام په برخه كښى اقدام كړى دى، او حال دا چى دوى
در رسول الله صلى الله عليه وسلم په طريقو او سنتو باندې
ترتولو خلكو څخه ښه پوهيدل او له هرچانه دوى دنبى عليه
الصلوة والسلام سره زياته مينه او محبت درلوده او په ټول امت
كښى دوى در رسول الله صلى الله عليه وسلم دشرع او قانون
زيات تابعدار او پيرو وو، در رسول الله صلى الله عليه وسلم
ارشاد مبارك دى فرمائي: (مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ
فَهُوَ رَدٌّ)^۱ او په بل حديث كښى نبى عليه السلام فرمايلى دى:
(عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي
تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَصُوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ

۱- محموند اسلام په دين كښى چى چا داسى نوى كار اضافه كړو چى
ددين څخه نه وي هغه عمل مردود دى دمنلو وړنه دى.

کُلُّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٍ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ^۱

په دغو دواړو مبارکو احاديثو کېنې دبدعاتو ارتکاب په کلکه سره منع شوی دی او د مبتدعینو دپاره سخته ویره او تحذیر بیان شوی دی. الله جل جلاله په خپل مبین کتاب کېنې په دې هکله فرمائی: (وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوا)^۲

او همدارنګه الله تعالی فرمائی: فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ^۳.
او بل ځای فرمایلی دی: (لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ

۱- پرتاسی باندې ځما دستتو او طریقو عملی کول او پابندی لازم ده او له مانه وروسته ځما هدایت مندوونکو خلفاء دطریقو کلک پابند شی، منګولی ورباندې ولګوی او عمل پری وکړی او په دین کېنې دنوو راپیدا شویو اعمالو څخه ځان وژغوری ځکه په دین کېنې دهرنوی عمل انجامول بدعت دی او هر بدعت (بدعت کونکی) ګمراه دی.

۲- سورة حشر: (۷) او هغه څه چی درکړی تاسوته رسول (دالله) نواښی خلی وینسی قبول نی کړی، او هغه څه چی منع کوی (رسول الله) تاسی له هغه څخه، نو بیرته شی تری (مه نی غواړی).

۳- سورة النور: (۶۳) پس ودی یریری هغه کسان چی مخالفت کوی له امره (حکمه) ددغه رسول ځما، له دینه چی ورسیږی دوی ته څه فتنه (آفت) په دنیا کېنې) یا ورسیږی دویته عذاب دردناک (په آخرت کېنې).

أَسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۖ
 همدادول الله پاك مهربانى كوى او فرمائى: وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ
 مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
 وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۖ

او همدغه راز الله تعالى فرمايلى دى:
 (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ

١- سورة احزاب : (٢١) خامخا په تحقيق دى تاسى ته (اى ويريديونكيو) په (كارد) رسول الله صلى الله عليه وسلم كښى اقتداء غوره، نيکه د پاره دهغه چاچى ډارېزى دالله تعالى اواميد لرى (دملاقات) او ورځى روستنى (قيامت) او ډير يادوى الله تعالى هم په خوله هم په زړه.

٢- سورة التوبة : (١٠٠) او هغه وړاندينى اولنى ايمان لرونكى له مهاجرينو او انصارونه او نور هغه كسان چى ددغه سابقانو متابعت يى كړى دى ددوى په احسان يعنى نيكي سره راضى شوى دى الله تعالى له دوى څخه (دطاعت په قبول سره) او راضى شوى دى دوى له الله تعالى نه (دنعمت په ورکړه) او الله تعالى دوى ته جنتونه تيار كړى دى چى ددغه جنتونو يعنى دونو او مانيو دلاندى به يى ويالى بهيږي او دوى به په هغو كښى دتل او هميش لپاره اوسېږي دغه (رضاء او جنت) ډير لوى ېرى دى.

لَكُمْ الْإِسْلَامُ دِينًا

په قرآن کریم کښی دغه ډول آیتونه ددی موضوع په ارتباط زښت زیات دی، نو اوس چی دغه خپل مولود د ثواب په نیت لمانځل کيږی نو دینه خو داسی څرگنديږی چی (العیاذ باللّه) الله پاک ددی امت لپاره دین نه ؤ مکمل کړی او رسول الله صلی الله علیه وسلم هم دغه دین څرنگه چی لازم او مناسب ؤ خپل امت ته نه ؤ رسولی چی په عمل کښی یی راوستی وای، ترڅو روستنی خلک را پیدا شول او په اسلام کښی یی داسی نوی کارونه یعنی بدعات او خرافات چی شریعت دهغی اجازه نه وه ورکړی راپیدا کړل او دا په دی ځمکان چی دا نیک کارونه دی، دین ورباندی کمال ته رسیږی او الله جل جلاله ته دتقرب وسیله ګرځی، حال داچی دابی له شکه ډیر لوی خطرناک خیال دی، او په الله پاک او رسول الله صلی الله علیه وسلم باندی اعتراض او نیوکه ده کوم چی الله جل جلاله او دهغه رسول محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم ترینه منزّه

۱- سورت مائده : (۳) نن وړځ مکمل کړو ما تاسی ته دین ستاسی یعنی اصولا او فروعاً، او تمام یعنی پوره می کړو خپل نعمت پرتاسی (ای مؤمنانو!) یعنی ددین په اکمال سره او غوره کړو ماتاسی ته اسلام ددین په لحاظ سره، یعنی په ټولو ادیانو کښی ډیر پاکیزه.

او مبراء دی، حُکمه الله پاک دخپلو بندگانو لپاره دین پوره کړی
دی او نعمت یی ورباندی تمام کړی دی.

رسول الله صلى الله عليه وسلم هم په بشپړه توګه سره دین
بیان کړی دی او جنت ته دننوتو او دجهنم داور څخه دبیچ پاتی
کیدو ټول طرق اولاری یی خپل امت ته په واضحه توګه ښوولی
او په ګوته کړی دی، حُکمه په صحیح حدیث کښی چی عبدالله
بن عمرو رضی الله عنهما یی روایت کړی دی داسی راغلی
دی: عن عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما قال رسول الله صلى
الله عليه وسلم ما بعث الله من نبی الا كان حقا عليه ان يدل
امته على خیر ما یعلمه لهم وینذرهم شرما یعلمه لهم، رواه
مسلم فی صحیحہ^۱

او دا ښکاره خبره ده چی زمونږ پیغمبر جناب محمد رسول
الله صلى الله عليه وسلم د ټولو انبیاء غوره او آخرنی پیغمبر
دی او د تبلیغ او نصیحت په لحاظ د ټولو څخه اوچت او اکمل

۱- د عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما څخه روایت دی چی رسول الله
صلى الله عليه وسلم فرمایلی دی: الله پاک په هر نبی باندی دا لازمه کړی ده چی
خپل امت ته د نیکو او غوره کارونو تعلیم ورکړی فاندی او ګټی یی ورته
وښانی او دبدو (ناورو) کارونو نه ورته دحان ساتنی په هکله توصیه وکړی او
وی ویره وی، دغه حدیث مسلم شریف پخپل صحیح کښی روایت کړی دی.

دی نو که چیری دمولود د لمانځنی په مناسبت مجلسونه جوړول
د الله تعالی د غوره شوی دین یوه برخه وای، حتماً به دا عمل
یا رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل ژوند کښی په خپله
انجام کړی وای او یابه دده صلی الله علیه وسلم صحابه و رضی
الله عنهم ددغه فعل کولو ته اقدام کړی وای خو کله چي په خیر
القرون کښی یعنی په غوره شویو پیړیو کښی هم دغه عمل د
چا لخوا ترسره شوی نه دی نو ثابت شوه چی دا د اسلام د
احکامو څخه نه بلکښی دا دهغو بدعاتو له جملی څخه دی چی
په اسلام کښی نوی را پیدا شوی دی او نبی علیه السلام خپل
امت ددغو ناجائزو کارونو د ارتکاب څخه ویرولی دی لکه چی
په تیرو دوه مبارکو احادیثو کښی یی یادونه وشوه، او دغو دوه
حدیثونو ته د معنی په لحاظ ورته نور ډیر احایث هم شته چی
ددغه مدعی ثابت وای لکه دا قول در رسول کریم صلی الله علیه
وسلم شو چی دجمعی د ورځی په خطبه کښی یی وفرمایل:

اما بعد: فإن خیر الحدیث کتاب الله وخیر الهدی هدی
محمد صلی الله علیه وسلم وشر الامور محدثاتها وکل بدعة
ضلالة- رواه الامام مسلم فی صحیحه^۱

(۱) اما بعد: بیشکه د الله تعالی کتاب تر ټولو غوره کلام او بیان دی

چی بهترینه طریقه دهمدی کتاب په ذریعه سره مندل کیزی اود محمد (رسول الله) >

په دی برخه کښی زښت زیات آیاتونه او احادیث وارد شوی دی، او ددغه امت ډیر زیات شمیر علماؤ هم ددغه ډول محفلونو د انعقاد او جوړولو څخه انکار کړي دی او د ذکر شویو آیاتونو او احادیثو او ځنو نورو شرعی دلائلو په اساس یی هغه ناروا گنلی دی او دهغی نه یی د منع کیدو او ځان ساتنی په باب یادونه کړی ده، البته بعضو متأخرینو ورته جواز ورکړی دی، خو هغه هم په دی شرط چی دغه غیر مشروع شیان پکښی ونه کړای شی مثلاً در رسول الله صلی الله علیه وسلم په ستاینه کښی غلو او تجاوز ونه کړای شی، د ښځو او نارینو تر مینځ اختلاط نه وی، د موسیقی او لڼو ولعب نور وسائل پکښی استعمال نه شی، او همدارنگه ځنی نور داسی اعمال پکښی ترسره نه شی چی د اسلام سپیڅلی قانون ناروا گنلی وی او دوی یی په دی گمان کوی چی دا بدعت حسنه دی او جواز لری ځکه شرعی قانون دادی چی کله په کوم شی کښی په دینی لحاظ سره نزاع واقع شی نو دالله تعالی کتاب او د محمد صلی الله علیه وسلم سنتو او ارشاداتو ته یی وړاندی کوو

-> صلی الله علیه وسلم سنت دخیبر او هدایت سرچشمه ده، او ترټولو ناوړه هغه کارونه دی چی په دین کښی نوی د ځانه اضافه او ددین جز وگرځول شی او هر نوی کار (بدعت) گمراهی او ضلالت دی.

او دقرآن کریم او احادیثو په رڼا کېښی یی فیصله او پریکړه
لټوو چې دالله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په دی
برخه کېښی څه فرمان دی لکه چې الله پاک فرمائی:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي
الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَ الرَّسُولِ إِنْ
كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَ أَحْسَنُ تَأْوِيلًا. (۱)

دا رنگه الله پاک په بل ځای کېښی فرمایلی دی: وَمَا
اِخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ (۲) .

مونږ دغه مسئله چې د مولود په مناسبت د محفلونو
ځانګړی اهتمام دی د الله پاک کتاب ته واړندی کړه، الله جل
جلاله په خپل کتاب کېښی مونږ ته په فعل او ترک کېښی د
رسول الله صلی الله علیه وسلم په اطاعت او پیروی سره امر

(۱) نساء (۵۹): ای مؤمنانوا! تاسی د الله حکم ومني او دالله د رسول

حکم ومني او اطاعت وکړی د خاوندانو د حکم چې ستاسی څخه وي یعنی د
مسلمانانو حاکمانو او مشرانو او که بیا مو په کوم شی کېښی نزاع پیڅه شوه نو
الله طرفته یعنی دالله کتاب ته او رسول ته یعنی د رسول الله صلی الله علیه
وسلم احادیثو ته یی راجع کړی که په الله او ورځ د آخرت باندی ایمان لری، او دا
رجوع الله او رسول ته ډیره غوره ده او دا رجوع د عاقبت له جهته ډیره ښه ده.

(۲) شوری - ۱۰: او په هغه خبره کېښی چې د کوم څیز په باب جګړه

کوی تاسی پس د هغی حکم یعنی فیصله الله ته مفوضه ده.

کړی دی او ددی خبری آگاهی پکښی هم راکړی ده چي د اسلام سپیڅلی دین په تمامه معنی سره کامل (او مکمل دی) او ددی خبری د ثبوت کوم دلیل چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ددغه محفل اهتمام په خپله کړی دی وجود نلری، نو معلومه شوه چی دا په هغه دین کښی نشته کوم چی الله پاک مونږ لپاره بشپړه کړی دی او در رسول کریم صلی الله علیه وسلم په اتباع سره یی راته پکښی حکم فرمایلی دی، او دا ځکه چي مونږ دغه مسئله د رسول الله صلی الله علیه وسلم سنتو ته هم راجع کړه او په هغی کښی مو ولیدل چی دا فعل نه رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپله کړی دی اونه یی بل چاته د هغی امر کړی دی او نه دده قدرمنو صحابؤ ددغه عمل په ترسره کولو کښی اقدام کړی دی، پس ددی ټولونه دا نتیجه په لاس راځی چی دا شرعی عمل نه دی بلکهښی د هغو بدعاتو له جملی څخه دی چی نوی را پیدا شوی دی او دین گنل کیږی.

ددغه تحقیق په رڼا کښی چی هرڅوک لږ غوندی بصیرت و لری، حق یی خوښ وی او دحق په پلټنه کښی دانصاف نه کار اخلی په دی پوهیږی چی دمولود په مناسبت ددغه ډول مجلسونو ترتیب ددین دامورو څخه نه دی بلکهښی هغه ناروا

عمل دی چی الله پاک او دهغه رسول صلی الله علیه وسلم یی په ترك او ورنه په اجتناب كولو سره مونږ ته امر كړی دی، او داچی په مختلفو سیمو كښی ډیر خلك د میلاد په مناسبت غوندی او مجلسونه جوړوی نوعقل مند انسان باید په دی ونه غولېږی ځكه حق داشخاصو په كثرت سره نه پیژندل كېږی بلكښی حق یواځی دشرعی دلائلو په اساس پیژندل كېږی اویس لكه چی الله پاک دیهودو او نصارا وړ متعلق فرماني: (وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا اَوْ نَصَارَى تِلْكَ اَمَانِيَهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ) ۱.

او په بل ځای كښی الله پاک فرمایلی دی: (وَإِنْ تُطِيعْ أَكْثَرَمَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ) ۲.

اویا زیاتره دمولود په مناسبت دغه مجالس برسیره پردی چی بدعت دی نور یو زیات شمیر منكرات او ناروا اعمال

- ۱- بقره : (۱۱۱) وائي اهل كتاب له سره نه ننوځی جنت ته مگر هغه څوك به ننوځی چی یهودی یا نصرانی وی، دا ددوی نفسانی غوښتنی دی دوی ته ووايه راوړی خپل دلیل پردی خبره كه په دی وینا كښی رښتینی یی.
- ۲- انعام : (۱۱۶) او كه متابعت وكړی ته دزیاتو هغه كسانو چی پا ځمكه كښی دی نو وابه دی پوی دوی ای محمده ! دالله دلاری څخه.

پکښې ترسره کېږي مثلاً د نارینه وو سره د پښخو اختلاط، ساز او سرود (آوازونه او غزلی ویل) د موسیقي د آلتو غږول، دنشه یی او مخدره شیانو استعمال او څښل او د ځنو نورو ناوړه او غیر مشروع کارونو انجامول شول، او کله کله پکښې د دینه هم لوی جرم واقع کېږي چی هغه شرک اکبر دی، د مثال په ډول در رسول الله صلی الله علیه وسلم په ستاینه او تعریف کښی غلو او بی حایه مبالغه کوی، د اولیاء الله په مدحه کښی د حدنه تجاوز کوی، آواز او فریاد ورته کوی مرسته ورنه غواړی او داعقیده ساتی چی اولیاء عالم الغیب دی، او دغه راز بعضی نور ناروا کارونه شو.

او حال داچی په سیی روایت کښی راغلی دی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی: (ایاکم والغلو فی الدین فانما اهلك من کان قبلکم الغلو فی الدین).

په دین کښی د غلو او بی حایه مبالغی څخه ځانونه وساتی ځکه ستاسی څخه مخکښی خلک په دین کښی د غلو او افراط په وجه هلاک شوی دی.

او په یو بل حدیث کښی چی امام بخاری (رح) روایت کړی دی نهی علیه السلام فرمایلی دی: (لا تطرونی کما اطرت

النصاری ابن مریم انما انا عبد فقولوا عبدالله ورسوله) خرجه البخاری فی صحیحہ من حدیث عمر رضی اللہ عنہ.

(حُما دتعریف او توصیف په وخت کښی دحد څخه تجاوز مه کوی لکه څنگه چی نصرانیانو دعیسی بن مریم په باره کښی اوکړه او هغه ته یی د الله تعالی دځوی نسبت وکړ ، زه صرف بنده یم نو په دی اساس حُما په هکله او وایی: عبدالله ورسوله)

یعنی حُما دتوصیف په برخه کښی دومره افراط مه کوی لکه څومره چی نصاریٰ و دعیسی بن مریم په برخه کښی کوی و بی شکه زه بنده یم ماته دالله بنده او دهغه رسول او وایی.

او بیا دحیران تیږ خبره خولا داده چی زیاتره خلک په دغه ډول کنفرانسونو کښی برخه اخستلو ته په زیات اهمیت قائل وی او دالله تعالی دحقوقو او فرائضو په اداء کولو کښی سست او مقصر وی حتی چی په جمع سره لمانځه ته هم حاضریدای نشی او په دی نه پوهیږی چی دڅومره ستری گناه مرتکب وگرځیدل ولی دپته یی خیال قدری هم نه وی. بیشکه چی دا دایمان کمزوری او دالله تعالی دورکړی بصیرت کم والی دی، او په زړونو باندی د ډول ډول معصیتونو او گناهونو

دزنگ تاثیر او اغیزه ده الله پاک دی مونږ او ټولو مسلمانانو ته
 ددغه مرض څخه شفاء نصیبه وگرځوی. (۱)
 او ځنی خلک په دی گمان هم دی چی دغه محفل ته نبی
 اکرم صلی الله علیه وسلم په خپله تشریف راوړی چی له همدی
 امله یی داستقبال لپاره ودرېزی سلام اداء کوی او هرکلی اهلا
 وسهلا وایی چی دا ډیر لوی باطل او دبدترین جهل نتیجه ده ،
 ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم دقیامت دورځی نه
 مخکښی دخپل قبرڅخه نه راوځی او نه دچا سره ملاقات کوی
 او نه ددوی اجتماع گانوته حاضرېزی بلکښی دقیامت دورځی
 پوری په خپل قبر کښی مقیم او تشریف لرونکی دی او روح
 مبارک یی دعزت په مقام کښی درب العزت په وړاندی په اعلی
 علین کښی قرار لری لکه چی الله پاک دالمؤمنون په سورة کښی
 فرمایلی دی: (ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
 تُبْعَثُونَ) ۲.

۱- کله چی د رسول الله صلی الله علیه وسلم دمیلاد په مناسبت محفلونه
 او غونډی جوړول لکه چی تاسوته دشرعی دلائلو په رڼا کښی ثابته شوه کوم
 شرعی حیثیت نه لری نو دبل هرچا دزېږدنی تلین چی په هرنوم سره لمانځل کیږی
 په طریق اولی سره غیر مشروع او ناروا عمل دی ولوکه دخلکو په نظر ډیرغت
 اشخاص پکښی هم کډون وکړی لکه په موجوده وخت کښی چی د پیرانو او
 ملنگانو په قبرونو او مزارونو باندی دعرس په نوم غونډی اومیلی جوړېزی او یو
 تعداد دپام وړ مذهبی او سیاسی اشخاص پکښی گډون کوی. مترجم
 ۲- د المؤمنون سورة (۱۵-۱۶) هماغه بېشکه تاسی پس له دی خامخا مړه
 کیدونکی یی، بېشکه تاسی دقیامت په ورځ کښی بیا ژوندی را پاڅولی شی.

اوهمدارنگه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمائي: قال
النبي صلى الله عليه وسلم انا اول من يشق عنه القبر يوم القيمة
وانا اول شافع وانا اول مشفع!^۱

دغه مبارك حديث او پاسنى ذكر شوى مبارك آيت او هغه
نور آياتونه او احاديث چي دغو دواړوته په معنى كېنى ورته
والى لرى ټول په دى باندې دلالت كوى چي رسول الله صلى الله
عليه وسلم اوهم نور مړى به د قيامت له ورځې نه مخكې دخپلو
قبرونو څخه نشي راوتلى، او دا دټولو اسلامى علماء په مېنځ
كېنى مجمع عليها او متفقہ مسئله ده چي هېڅ نزاع او اختلاف
پكېنى ددوى ترمېنځ نشته، نو مسلمانانوته پكاردى چي دغه
مسائل په پام كېنى ونيسى او دهغو بدعاتو او خرافاتو څخه
اجتناب وكړي كوم چي جاهلانو ايجاد كړى دى او په شرعى
دليل باندې اتكاء نه لرى.

وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ وَعَلَيْهِ التَّكْلَانُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِهِ.

اما كوم چي په رسول الله صلى الله عليه وسلم باندې درود

۱- د قيامت په ورځ به زه هغه څوك يم چي دټولونه به لومړى دقبر څخه
پورته كېږم، او زه به لومړى شخص يم چي سفارش به كوم او زه به لومړى
شخص يم چي شفاعت به مې قبول شي. عليه من ربه افضل الصلوة والسلام.

او سلام ویل دی هغه بی له شکه دتقرب حاصلولو غوره طریقه
 او نیک عمل دی لکه چی الله پاک فرمایلی دی: اِنَّ اللّٰهَ
 وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا
 تَسْلِيْمًا!

او در رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمان دی: من صلى
 على واحدة صلى الله عليه بها عشرا^۲ او دا په هروخت کبني
 جائز او مشروع عمل دی او بالخصوص دهر لمانځه نه وروسته
 یی په ویلو باندی زیات ټینگار شوی دی، او حتی چی ددیرو
 علماء په نزد باندی دهر لمانځه په روسته نی قعده کبني ددرود
 لوستل یو وجوبی امر دی، او په نورو دیرو ځایونو کبني بیا
 درود ویل لکه چی یو زیات شمیر احادیث ورباندی دلالت کوی
 سنت موکده دی، مثلاً د آذان ویلو وروسته، در رسول الله صلى
 الله عليه وسلم دمبارک نوم اخستلو په وخت کبني، او دارنگه
 دجمعی په شپه او ورځ کبني شو.

۱- بیشکه الله پاک او پرېښتی پرنی علیه السلام باندی درود وایی،
 ای مؤمنانو تاسی پرهغه باندی ډیر درود او سلام ولولی.

۲- چاچی پرما باندی یو ځل درود ووايه الله پاک په هغه باندی لس واری
 درود او رحمت لېږي.

دالله پاک ټڅه سوال کوو چی مونږ او ټولو مسلمانانو ته
په دین باندی دپوهیدو او ثبات توفیق راکړی او دنبوی سننو
مطابق راته عمل په برخه کړی او له هر راز بدعاتو او خرافاتو
ټڅه مو په امان کښی وساتی اِنَّهُ جَوَادُ کَرِیْمٌ وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّم
عَلَى نَبِّیْنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ.

دوه یمه رساله

دمعراج دشپې درناوی او په دغه مناسبت دخاصو مراسمو ترسره کولو حکم.

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وعلى اله وصحبه. اما بعد: په دې کښې شک نشته چې د معراج واقعہ درسول الله صلى الله عليه وسلم په صداقت باندې روښانه او څرگند دليل دى، او دالله تعالى په وړاندې درسول اکرم صلى الله عليه وسلم دشان او منزلت په برخه کښې ښکاره ثبوت دى لکه چې همدغه واقعہ دالله تعالى په بې ساره قدرت او په گردو مخلوقاتو باندې د ده دعلو او اوچت والى په باب يوستر دليل هم دى. الله جل جلاله په دې هکله داسې فرمايلى دى:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝

(۱) بنی اسرائیل: (۱) پاک دى هغه ذات چې خپل بنده (محمد) یې بیولی ؤ په یوه شپه کښې یعنې په یوه برخه دشپه کښې د مسجد حرم څخه تر مسجد اقصی پورې، هغه چې مونږ پرکت اچولی دى گرد چاپیره دهغه او دغه بیول د محمد ؑ دى لپاره ؤ چې وښايو مونږ، ده ته ځنې دخپلو دتللو څخه بیشکه چې دغه الله همدى ښه اوریدونکى او لیدونکى دى.

در رسول الله صلى الله عليه وسلم خُخه په تواتر سره ثابته شوی ده چی دی اسمانو نوته پورته بوتلل شو. دټولو اسمانونو دروازی ورته بیرته شوی ان تردی چی داووم اسمان خُخه تیر شو، او خپل پالونکی یی

ورسره دهغه څه متعلق خبری وکړی دکوم شی چی نی اراده درلوده، او الله تعالی ورباندی پینځه لمونځونه فرض کړل، او دغه لمونځونه ابتداءً الله پاک پنځوس فرض کړی ؤ، خود رسول الله صلى الله عليه وسلم دقینگار او بیا بیا مراجعی په سبب چی هر وار به نی دالله تعالی نه د تخفیف سوال کاؤ پینځه لمونځونه پاتی شول چی په فرضیت کبسی پنځه دی او په اجر ۱۰ ثواب کبسی پنځوس دی ځکه دیو نیکی پرځای الله پاک لس برابره بدله او ثواب ورکوی. فلله الحمد والشکر علی جمیع نعمه.

دغه شپه په کومه کبسی چی داسراء او معراج واقعه پیښه شوی ده په صحیح احادیثو کبسی ددغه شپی تعین نه دی راغلی او ټول هغه روایات چی ددغه شپی په تعین کبسی وارد دی دحدیث دفن پوهانو په نزد باندی هغه در رسول الله صلى الله عليه وسلم خُخه ثابت نه دی او داچی الله پاک دغه شپه

دخلكو څخه هیره كړی ده په دی كښی هم دالله پاك ډیر لوی حكمت دی او فرصاكه دمغراج دشپي تعین هم ثابت شی مسلمانانو له جائز نه دی چی دغه شپه دعبادت اوریاضت لپاره خاص وگرځوی او یا په دغه شپه كښی دخاصو مراسمو په ترڅ كښی محفلونه جوړ كړی، حُكه نبی علیه السلام او دهغه اصحابو رضی الله عنهم په دغه شپه كښی نه كوم محفل او مجلس جوړكړی ؤ او نه ئی هغه دكوم شی دپاره خاص كړی وه، نوكه په دغه شپه كښی محافل جوړول او په خاصو مراسمو سره ددغه شپي لمانځل شرعی حكم وائی نو خامخا به رسول الله صلى الله عليه وسلم خپل امت ته قولا او یافعلا دهغی بیان كړی وی او كه درسول الله صلى الله عليه وسلم څخه ددغه شپي داهتمام متعلق كوم شی واقع شوی وای نو هغه به معلوم او مشهور وی او صحابه كرامو به خامخا مونږ ته دهغی نقل او روایت كړی وی حُكه هغوی په پوره امانت داری سره دخپل پیغمبر محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه ټول هغه څه نقل كړی دی چی امت مسلمه ورته اړتیا لری، ددین په باره كښی له هغوی نه هیڅ كمی نه دی شوی بلكښی هغوی دهر نيك كاركولوته سبقت او وړاندی والی كړی دی نوكه په دغه

شپه کښی ددغه شپې دتعظیم په خاطر په خاصو مراسمو سره غونډه او جشن نیول مشروع طریقه وائی، نو صحابه کرامو به ترټولو خلکو څخه مخکښی دغه عمل ته اقدام کړی وای، او رسول الله صلی الله علیه وسلم ناصح ترین دخلکو دی، او درسالت پیغام یی په بشپړه توګه سره رسولی دی او امانت یی ادا کړی دی. نو که چیرته ددغه شپې درناوی او مجلسونه جوړول پکښی دالله تعالی ددین داحکامو څخه وای، نو رسول الله صلی الله علیه وسلم به ضرور د هغی بیان کاږ او پت به یی نه پریښوده خو کله چی په دی برخه کښی دهیڅ کوم شی ثبوت دشارع له خوا نشته نو دا په داګه شوه چی ددغه شپې تعظیم او محفلونه جوړول په دغه شپه کښی د اسلام څخه نه دی حکم الله پاک ددغه امت لپاره خپل دین مکمل کړی او نعمت یی ورله پوره کړی دی او دهغه چاپه هکله یی کرکه ښودلی ده چی په دین کښی هغه څه معمول ګرځوی کوم چی الله پاک دهغی دکولو اذن نه وی کړی الله پاک دخپل مبین کتاب دماندی په سورت کښی داسی فرمایلی دی: **اَلْیَوْمَ اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ وَاَکْمَمْتُ عَلَیْکُمْ نِعْمَتِی وَرَضِیْتُ لَکُمُ الْاِسْلَامَ دِیْنًا**. دغه راز دشوری په سورة کښی الله (ج) فرمایلی دی: **(اَمْ لَهُمْ شُرَکَآءُ**

شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَآلَمَ يَآذَنُ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ^۱.

او په ډيرو احاديثو کښي هم د بدعاتو نه دځان ساتني په باب در رسول الله صلى الله عليه وسلم ارشادات موجود دي او تصريح پکښي شوي ده چي بدعات گمراهي او ضلالت دي او داله دي امله چي اسلامي ټولنه د بدعاتو عظيم خطرته پام لرونکي اووسي او دکولو څخه يي اجتناب وکړي ددغو احاديثو له جملې څخه يو هغه حديث دي چي په صحيحينو کښي د حضرت عائشي ام المؤمنين رضي الله عنها په روايت سره موجود دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

(من احدث في امرنا هذا ما ليس منه فهو رد) (۱) او دامام مسلم په يو روايت کي داسي راغلي دي: (من عمل عملاً ليس عليه امرنا فهو رد)^۲ «چاچي داسي يو عمل وکړ چي ځمونږ اذن

۱- شوري (۲۱) آيا دوي لره شريکان دي چي سازکړي دي هغوي د دوي لپاره له دين څخه هغه څه چي حکم نه دي کړي په هغې سره الله پاک اوکه چيري نه وائي خبره د فيصلې نو خامخا به حکم کړي شوي ؤ په مينځ ددوي کښي، او بيشکه ظالمان به په دردناک عذاب کښي مبتلا وي.

۲- ترجمه يو ځل مخکښي شوي ده.

او طریقه په کی نه وی هغه مردود دی»

دمسلم شریف په یو بل حدیث کښی دجابر رضی الله ثخه روایت دی، دی وائی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم به دجمعی دورځی په خطبه کښی فرمایل:

(اما بعد: فان خير الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي محمد صلى الله عليه وسلم وشرالامور محدثاتها وكل بدعة ضلالة) ۱.

حضرت عرباض بن ساریه رضی الله عنه فرمائی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه ورځ مونږ ته په دومره مؤثر اندازه سره وعظ او بیان وکړو چی په زړونوکی ورځخه ویره پیدا شوه او سترگی ژړه غونې شوی اوڅکی ترینه اوبهیدی مونږ وویل: ای دالله تعالی رسول! معلومېږی چی څواکی دا آخرنی او الوداعی وعظ دی نو وصیت وکړه مونږ ته، رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل:

اوصیکم بتقوی الله والسمع والطاعة وان تأمر علیکم عبد فانه من یعش منکم فسیری اختلافا کثیرا فعلیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدين المهديين من بعدی تمسکوا بها وعضوا علیها

بالتواجد وایاکم ومحدثات الامور فان کل محدثة بدعة وکل بدعة ضلالة.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم احاديث پدی برخه کښی ډیر وارد شوی دی او دغه ډول د رسول الله صلى الله عليه وسلم داصحابو او صالحینو سلفونه هم دبدعاتو څخه دځان ساتنی په باب ویره او ترهه ثابته ده او البته داپه دی لحاظ چی بدعت په دین او اسلامی شریعت کښی دداسی یو عمل زیات والی دی چی دالله پاک اذن او حکم پکښی نشته او دیهودانو او نصرانیانو سره چی داسلام دشمنان دی مشابهت او ورته والی دی حُکمه هغوی په دین کی هغه خود ساخته څیزونه رانه ایستلی و چی الله پاک یی حکم نه وکړی اویل داچی دبدعاتو دمنځ ته راتلوله امله په نقصان اونیم گرتیا سره داسلام دمقدس دین متهم کیدل لازمیږی او هرچاته معلومه ده چی په دی کی څومره لوی فساد دی او دالله پاک ددغه مبارک قول سره مخالفت دی چی فرمائی: (الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَانَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا).

او همدارنکه در رسول الله صلى الله عليه وسلم دهغو احادیثو صریح اوبشکاره مخالفت دی کوم چی دبدعاتو څخه

دخان ساتنی، ویری او منافرت متعلق وارد شوی دی.

زه هیله لرم هغه دلائل کوم چی مونږ ذکر کړل، ددغه بدعت یعنی داسراء او معراج دشیپې دجشن نیول او لمانځلو دردکولو په برخه کبسی دحق مطالبه کونکی لپاره کافی او قناعت بخښونکی وی او پری پوه شی چی دا عمل کوم شرعی حیثیت نه لری دخانه اضافه کړی شوی کار دی ځان لری ساتنه ورنه ضروری خبره ده، څرنګه چی الله پاک په مسلمانانو باندی نصیحت کول او دشرعی امور و بیانول واجب ګرځولی دی او دعلم کتمان او پټول نی حرام کړی دی، نو ما غوره وګڼله چی دخپلو مسلمانانو ورونو پام دغه بدعت ته راوګرځوم کوم چی په زیاترو سیمو کبسی معمول او مروج دی ان تردی چی بعضو خلکو پری باندی دشرعی او دینی عمل ګومان کړی دی.

مونږ دالله پاک څخه سوال کوو چی مسلمانان اصلاح او درست کړی او دین باندی پوهیدل نی نصیبه وګرځوی مونږ او دوی ته په حق باندی دتمسک او ثبات او دشریعت مخالف عمل په ترک او پرېښودو باندی توفیق راکړی او الله پاک په دی باندی قادر او توانا دی.

وصلی الله علیه وسلم وبارک علی عبده ورسوله نبینا محمد
واله وصحبه.

دریمه رساله

دشعبان (برات) دمیاشتی دپینځلسمی شپې دخاص
درناوی او دعبادت لپاره دهمدغه شپې دتخصیص او تعین په
هکله شرعی حکم.

الحمدلله: لائق دحمد او ستاینې دی هغه ذات چی زمونږ
لپاره ئی خپل دین کامل کړی دی او پرمونږ باندی ئی دخپلو
نعمتونږ پوره پیرزونه کړی ده، درود او سلام دی وی دالله پاک
په نبی او رسول رحمة للعلمین محمد صلی الله علیه وسلم
باندی.

اما بعد: الله پاک په قرآن کریم کښی فرمایلی دی:
الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ
لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا^۱ بیا سورة شوری کښی فرمائی:

(أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ)^۲
وفی الصحيحین عن عائشة رضی الله عنها عن النبی صلی

الله عليه وسلم انه قال: (من احدث في امرنا هذا ما ليس منه
فهورد)

يعنى چاچى دمحمد رسول الله صلى الله عليه وسلم په دين
کښى نوى کار اضافه کړو هغه کار مردود او قابل دمنلو نه دى
او دمسلم شريف په يو روايت کى داسى راغلى دى:
(من عمل عملا ليس عليه امرنا فهورد) يعنى چاچى
داسى يو عمل وکړ چى حتما دطريقى او عمل مطابق نه وى
مردود دى.

وفى صحيح مسلم عن جابر رضى الله عنه ان النبى صلى
الله عليه وسلم كان يقول فى خطبته يوم الجمعة، اما بعد: فان
خير الحديث كتاب الله و خير الهدى هدى محمد صلى الله عليه
وسلم وشر الامور محدثاتها وكل بد ضلالة.

په دغه برخه کى آياتونه او احاديث زښت زيات دى چى
قول صراحة په دى باندى دلالت کوى چى الله پاک سبحانه
وتعالى يقيناً ددغه امت لپاره خپل دين مکمل کړى او نعمت
يى ورباندى تمام کړى دى او رسول الله صلى الله عليه وسلم
ددغه جهان څخه هغه وخت رحلت وکړ چى دين يى په بشپړ
توگه سره ورساؤ او دخپل امت لپاره يى ټول هغه څه چى الله

پاك ددغه امت لپاره داقوالو او افعالو په ساحه كېنې مشروع
 گرځولې ؤ بيان كړل، او دا خبره يې واضحه كړې ده چې ټول هغه
 ډول اعمال او كارونه چې خلك يې دده درحلت نه وروسته ايجاد
 كړي او اسلام ته يې منسوب كړي هغه كه اقوال وي او كه
 اعمال وي ټول بدعت او مردود دي، ولوكه دغه عمل يې په پښه
 نيت باندې هم كړي وي.

درسول الله صلى الله عليه وسلم صحابؤ او ددوى نه
 وروسته نورو اسلامي علماؤ دغه حقيقت درك كړى وو نو حكه
 يې دبدعاتو په هكله كركه او خوف درلوده او حانونه يې ورنه
 ساتل، ابن وضاح، طرطوشى ابوشامه او داسې نورو علماؤ
 چاچې دبدعاتو په رداو دسنتو په اتباع كېنې كتابونه ليكلي دي
 ټولو په دغه برخه كېنې بحث او خيړنه كړې ده.

دبرات يعنى دمحفلونو په ترڅ كېنې دشعبان دمياشتې
 دپنځلسمې شپې درناوى او دغه ورځې (دشعبان ۱۵ نېټې) ته
 دروژى نيولو لپاره اختصاص ورکول دهغو بدعاتو له جملې څخه
 يو بدعت دى چې دځنو خلکو لخوا رامېنځ ته شوى دى، او هيڅ
 داسې دليل چې داعتماد وړوى دهغي په ثبوت باندې وجود نه
 لري اكر چې ځني احاديث ددغه شپې په فضيلت كېنې وارد دي

خو هغه ضعیف دي ددي وړ نه دي چه اعتماد ورباندي وشي، او کوم احادیث چی په دغه شپه کښی په نسبت سره نوروته دلمونځ کولو دفضیلت په باب وارد دی هغه کرد موضوعی او مختلق دی لکه چی دیرو پوهانو دپته دخلکو پام اړولی دی روسته به ان شاء الله ددوی دکلام یو قسمت ذکر شی. دشام او بعضونورو سمو دځنو سلفو آثارهم ددغه شپي دفضیلت په هکله شته خود جمهورو علماؤ په دی اتفاق دی چی په دغه شپه کښی خاص قسم مجالس او محفلونه ترتیبول بدعت دی.

او هغه احادیث چی ددغه شپي په فضیلت کښی وارد دی هغه ټول ضعیف دي او ځنی نی موضوعی هم دي، ددغو علماؤ له جملی څخه یو هم حافظ ابن رجب دی چی په خپل کتاب (لطائف المعارف) او ځنو نورو کتابونو کښی یی دغه ټکی ته په گوته نیولو سره خلک متوجه کړی دی.

او په ضعیفو احادیث باندي صرف دهغو عباداتو په برخه کښی کوم چی اصل نی په صحیح دلائلو سره ثابت وی، عمل کولی شی.

اما دشعبان په پنځلسمه په اصطلاح دبرات په شپه کښی دخاصو مراسمو دترتیب او محفلونو جوړولو دثبوت په هکله

کوم صحیح دلیل وجود نه لری چی ضعیفه احادیث بیا دهفی
په څنگ کښی مؤثر واقع شی.

دغه ارزښتناکه قاعده شیخ الاسلام ابن تیمیه (رح) ذکر
کړی ده، ار زه په دغه مسئله کښی دځنو علماؤ اقوال رانقل
کوم ترڅو ددلائلو دمخې ددغی مسئلې په باب معلومات
حاصلی کړی.

قول علماء په دی متفق دی چی دخلکو په مینځ کښی
دمتنازع فیه مسائلو وړاندی کول دحکم معلومولو دپاره دالله
تعالی کتاب او در رسول الله صلی الله علیه وسلم احادیثو او
سنتوته واجب دی ترڅو ولیدل شی چی دالله تعالی په کتاب
قرآن عظیم الشان او در رسول الله صلی الله علیه وسلم په
احادیثو او یا په دغو دواړو کښی ددغه مسئلې په باب څه حکم
دی: که په قرآن کریم او احادیثو کښی او یا په یو ددغو دواړو
کښی یی حکم موجود ؤ، نو دادریعت حکم دی عملی کول یی
واجب دی او که چیرته ددی دواړونه مخالف ؤ نو بیا ترك او
پریښودل یی واجب دی، او هغه عبادات چی په قرآن کریم او
سنتو کی دهفی د مشروعیت په باب کوم دلیل موجود نه وی نو
بیا خلکو ته ددغه عمل دکولو پلوری دعوت ورکول او خویائی

بیانول خوبی لاشه کی، تُحَکِی چِی په خپله دغه عمل بدعت دی
کول ئی هیڅ جواز نه لری. لکه چه الله ﷻ په سورة النساء کی
فرمایلی دی:.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي
الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ
كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا .

همدارنکه الله پاک په سورت شوری کښی فرمائی:

(وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ)

او په سورت آل عمران کښی فرمائی:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ ۗ

بل حای سورت نساء کښی الله تعالی فرمائی:

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا
يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا .

په دی برخه کسی آیاتونه زښت زیات دی او ټول صراحه

۱- ووايه دوی ته که چیری یی تاسی چي محبت کوی له الله تعالی سره
نو حُما متابعت وکړی الله تعالی به تاسو سره محبت وکړی او گناهونه به مو
درمعاف کړی او الله مغفرت کونکی او ډیر رحم والا دی.

په دی دلالت کوی چی داخلافی مسائلو حکم د کتاب الله (قرآن کریم) او درسول الله صلی الله علیه وسلم دا حدیثو له مخی معلومول واجب دی او بیا پردغه حکم باندی رضا او خوښی څرگندول هم واجب دی او هم دغه دایمان تقاضا ده چی د بندگانو دپاره په کښی هروخت فائده او ګټه ده او داخرت لپاره دکامیابی او سعادت سبب دی.

حافظ ابن رجب په خپل کتاب (لطائف المعارف) کښی ددغه مسئلې په هکله دخپل هغه کلام په تعقیب چی مخکښی ذکر شوی دی وائی:

دشام والا حُنفو تابعینو لکه خالد بن معدان، محکول، لقمان بن عامر، او حُنونورو به دشعبان دمنحنی (پنځلسمی) شپې خاص تعظیم او درناوی کاؤ، او په دغه شپه کښی به ئی په عبادت کښی ډیر زیاته سعی او کوشش کولو، او بیا نورو خلکو ددغه شپې دفضیلت او تظعیم په هکله دهغوی پیروی وکړه او داسی ویل شوی دی چی دوی ته په دی برخه کښی اسرائیلی روایات رسیدلی ؤ، اما کله چی په نورو ملکونو کښی ددوی دغه عمل شهرت ؤمونده نو دخلکو ترمنځ په کښی اختلاف پیدا شو، چا ددوی عمل دحجت په توګه ومنلو او

ددغه شپې په تعظیم کښې یې دهغوی سره موافقت وکړو لکه دبصرې او نورو سیمو مخنی عابدین شول، ولی دحجاز زیاتره علماؤ چې له دی جملې نه عطاء او ابن ابی. ملیکه هم دی دهغی نه انکار وکړ، او دمذینې منوری فقهاؤ قول چې هغه دخنو مالکینو اویعضو نورو علماؤ قول هم دی عبدالرحمن بن زید بن اسلم ئی داسی نقل کوی چې هغوی ویلی دی: داټول بدعت دی اساس نلری. او دشام دعلماؤ په منځ کښې ددغه شپې دعبادت متعلق اختلاف دی او دوه قوله نقل شوی دی:

۱- یو قول دا دی چې په دغه شپه کښې په اجتماعي توگه سره عبادت کول په جماعت کښې مستحب عمل دی لکه خالد بن معدان، لقمان بن عامر او بعضی نورو به په دغه شپه کښې ښه کالی واغوستل، خوش بوی به یې استعمال کړه، سترگی به ئی به رنجو توری کړی او شپه به ئی په جماعت کښې په قیام (عبادت کولو) تیره کړه اسحق بن راهویه په دغه عمل کښې ددوی سره توافق درلوده او په جماعتونو کښې یې په اجتماعي توگه سره عبادت کولو دشعبان په پنځلسمه شپه (برات) کښې بدعت نه بلل. حرب الکرمانی په خپلو مسائلو کښې دده قول رانقل کړی دی.

۲- یو تعداد نور علماء وائی چی: په دغه شپه کښی دماخستن لمانځه نه بعد په خاصه توگه جماعتونوته دلمانځه ادا کولو، قیصوویلو اودوعا غوښتلو لپاره دخلکو راټولیدل مکروه دی، اما که په انفرادی ډول سره بدون دکوم خاص ملحوظ نه لکه دنورو شپو په شان نفلی لمونځ کوی کراهیت نه لری، دا دامام اوزاعی(رح) قول دی څوک چی دشام امام، فقیه او پوه عالم وو، او ان شاء الله تعالی دا دتولو نه صحیح او حقیقت ته نژدی قول دی. ده دخپل کلام په آخر کښی ویلی دی:

دبرات یعنی دشعبان دپنځلسمی شپي دفضیلت په برخه کښی دامام احمد کوم قول نشته دی او داخترنو دشیو په باب چی کوم دوه روایات دهغه نه نقل دی دهغی نه هم په یو روایت کښی داخترنو په شیو کښی په اجتماعی ډول سره عبادت کول مستحب نه دی کنل شوی ځکه چی درسول الله صلی الله علیه وسلم او دهغه اصحابو څخه په دی هکله کوم شی نقل شوی نه دی، او په بل روایت کی ئی ورته مستحب ویلی دی هغه هم لدی امله چی عبدالرحمن بن یزید ابن الاسود چی تابعی ؤ دغه فعل ئی کړی ؤ، همدارنگه دشعبان په پنځلسمه شپه کښی دخاص قسم عبادت په باره کښی درسول الله صلی الله علیه وسلم او

صحابه کرامونه کوم شی ثابت دی صرف دومره قدری ثابتته ده چی دتابعینو یوی دلی کوم چی دشام دفقهاؤ د جملی څخه ؤو داعمل یی کاؤ دحافظ ابن رجب دکلام مقصد پائی ته ورسیده.

دا دده لخوا په دی حقیقت باندی تصریح کول دی چی درسول الله صلی الله علیه وسلم څخه او همدارنگه دصحابه رضی الله عنهم نه دشعبان دمنځنی شپي دفضیلت په باب کوم ثبوت نشته.

هغه رأی چی امام اوزاعی(رح) اختیار کړی ده او په انفرادی شکل سره یی دافرادو عبادت کولو ته په دغه شپه کښی مستحب ویلی دی او بیا حافظ ابن رجب هم دغه قول غوره کړی دی، داغریب او ضعیف قول دی، ځکه دکوم شی مشروعیت چی په صحیح دلائلو ثابت نه وی نو مسلمان دپاره ددغسی عمل دکولو جواز نشته، ان که هغه یواځی کوی او که دنورو سره ئی په جمعه کوی پټه ئی کوی او که ښکاره ئی کوی، ځکه درسول الله صلی الله علیه وسلم داقول چی فرمائی: (من عمل عملاً ليس عليه امرنا فهو رد) عام دی، همدارنگه لائل چی په رد دبدعاتو کښی وارد دی او خلك دبدعاتو

دکولو څخه منع کوی عمومیت لری.

امام ابوبکر طراطوشی رحمه الله په خپل کتاب (الحوادث والبداع) کښی ویلی دی: ابن وضاح دزید بن اسلم څخه روایت کوی چی ده وویل: (مونږ دخپلو فقهاؤ او مشائخو نه هیڅ څوک داسی ندی لیدلی چی د شعبان دپنځلسمی شپي خاص قسم اهتمام ته ئی توجه کړی وی او فضیلت ئی ورله بیان کړی وی او نه ئی دمکحول حدیث ته کوم التفات کاؤ او نه ئی دغه شپه په نورو شپو باندی غوره او بهتره ګڼله.

ابن ابی ملیکه ته چا وویل: زیادالنمیری وای چی دشعبان دپنځلسمی شپي دعبادت اجر او ثواب دلیلة القدر داجر او ثواب سره برابر دی (فقال لو سمعته وییدی عصا لضریته، ویی ویل: که ځما په لاس کښی امسا وای او داخبره می ترینه اوریدلی وائی نو خامخا به می پری وهلی وی، «زیاد» یو قیصه خوان شخص ؤ چی قیصی به ئی بیانولی.

علامه شوکانی رحمه الله په (الفوائد المجموعه) کښی داسی ویلی دی: یا علی من صلی مائة رکعة لیلة النصف من شعبان یقرأ فی کل رکعة بفاتحة الكتاب وقل هو الله احد عشر مرات الا قضی الله له کل حاجة... الخ «ای علی چاچی دشعبان

په پنځلسمه شپه کښی یوسل رکعاتونه لمونځ وکړو او په هر رکعت کښی یوولس ځلی فاتحه (الحمد) او قل هو الله احد (سورت اخلاص) ولولی، ټول حاجتونه به نى الله پاک پوره کړی» دغه روایت بې له شکه موضوعی دی او رجال یعنی راویان یی ټول مجهول دی. دا حدیث دویمه او دریمه طریقه هم روایت شوی دی خو ټول موضوعی دی او روات نى مجهول دی او په مختصر کښی ویلی دی: (حدیث) (صلوة نصف شعبان باطل) یعنی دغه دشعبان د پنځلسمی (منځنی شپي) د فضیلت حدیث باطل دی، او په ابن حبان کښی د حضرت علی رضی الله عنه حدیث (اذا كان ليلة النصف من شعبان فقوموا ليلها وصوموا نهارها) یعنی کله چی دشعبان پنځلسمه شپه وی نو په شپه کښی یی عبادت وکړی او په ورځ کښی یی روژه ونیسی، ضعیف دی او د دیلمی او ځنو نورو په نزد باندی موضوعی دی او په دری واړه طریقه کښی یی ټول راویان مجهول او ضعیف دی. همدغه راز دی وای ده دولس رکعاتونو والا روایت چی دیرش کړتی سورت اخلاص لوستل پکښی راغلی دی، او همدارنگه دڅوارلس رکعاتونو والا روایت دواړه موضوعی دی.

دفعهاؤ یوجماعت لکه صاحب داحیاء دُخنو نورو په شمول
او همدارنگه بعضی مفسرین په دغه حدیث باندی تیروتنی دی
او دشعبان دپنځلسمی شپي دلمانځه متعلق یی په مختلفو طریقو
سره روایتونه نقل کړی دی، حال داچې ټول باطل او موضوعی
دی، او دا دحضرت عائشی ام المؤمنین رضی الله تعالی عنها
دهغه حدیث سره کوم چي ترمذی روایت کړی دی او پکښی
درسول کریم صلی الله علیه وسلم بقیع ته تلل او په نیمه شپه
کښی ددنیا اسمان ته درب العزت نزول چي دبنی کلب دمیزو د
وړیوو ټخه زیاتو خلکوته بخښنه او مغفرت کول ذکر دی
منافات نه لری حُکمه چي دخبرو او بحث موضوع دشعبان
دپنځلسمی شپي ددغه خاص قسم صلوت اوعبادت په برخه
کښی ده، سره له دی چي دعائشی ام المؤمنین رضی الله تعالی
عنها په دغه حدیث کښی ضعف او انقطاع هم ده، او حدیث
دعلی رضی الله عنه چي ددغه شپي دقیام (عبادت) په باب
مخکښی ذکر شو او دتیر شوی تحقیق له مخی پکښی ضعف هم
دی ددغه ډول لمانځه دبطلان سره منافات نه لری- انتهى
المقصود-

حافظ عراقی ویلی دی: هغه حدیث چي دشعبان دمنځنی

شپې ددغه لمانځه متعلق روایت شوی دی موضوعی او په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې دروغ ویل دی.

امام نووی په کتاب (المجموع) کښی ویلی دی: (الصلوة المعروفة بصلوة الرغائب وهی اثنتا عشرة ركعة بين المغرب والعشاء... الخ یعنی درجې دمیاشتی دلومړی جمعی داوولی شپې دماښام او ماخستن ترمنځ لمونځ چی دولس رکعتونه دی او په صلوۃ الرغائب سره شهرت لری، او دشعبان دمنځنی (پنځلسمی) شپې لمونځ چی تقریبا یوسل رکعتاته دی، دا دواړه لمونځونه بدعت او ناروا دی، اگر چه په قوت القلوب او احیاء علوم الدین کتابونو کښی یی یادونه شوی ده، خو پکار دادی چی نه په دی څوک وغولیرې او نه په هغه حدیث څوک تیروخوری چی په دغه دواړه کتابونو کښی ذکر شوی دی ځکه چی دا ټول باطل او بی اساسه دی.

او بعضی ائمه چی ددغه مسئلې دحکم متعلق ورباندی اشتباه راغلی ده او ددغه شپو ورځو په باب یی داستحباب حکم کړی دی او رسالی یی لیکلی دی. دا ددوی غلطی ده څوک دی ورباند تیرنه وځی.

امام ابو عبدالرحمن بن اسماعیل المقدسی په دی برخه کښی

یوارزښت ناک کتاب لیلکی دی او ددی دواړو د بطلان په هکله
 یی پکښی مطالب په ډیر اوچت انداز سره ځائی په ځای کړی
 دی، دغه راز دنورو علماؤ اقوال زښت زیات موجود دی خو
 مونږ په دی خاطر چی خبره ډیره اوږده نه شی رانقل مونکړل،
 او ښائی هغه څه چی مونږ یی مخکښی یادونه وکړه دحقیقت
 معلومولو لپاره کافی او قناعت بخښونکی وی.

د ذکر شوو آیاتونو نبوی احادیثو او د علماؤ او پوهانو
 د تحقیق او کلام څخه د حق پلټونکو لپاره دا په ډاگه شوه چی
 دشعبان دمیاشتی په منځنی شپه کښی دلمانځه او نورو اعمالو
 داجراء کولو لپاره مجلسونه ترتیبول، او ورځی له یی دروژی
 نیولو لپاره تخصیص ورکول دزیاتره علماؤ په نزد بانندی بدعت
 او ناروا دی او په سپیڅلی شریعت کښی د هغی کوم ثبوت او
 اصل نشته بلکښی داهغه قسم عمل دی چی دصحابه ؓ رضی
 الله عنهم دزمانی څخه وروسته په اسلام کښی اضافه سوی دی
 او د الله تعالی دغه قول چی فرمایي: (اَلْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ
 دِينَكُمْ) او په دغه معنی سره نور آیاتونه. او همدارنکه دا قول
 دنبی اکرم صلی الله علیه وسلم چی فرمائی: (من احدث فی
 امرنا هذا ماليس منه فهورد) او دغه ډول نور احادیث په دی

مسئله کبني او نورو مسائلو کبني د حق پيروانو لپاره کفايت کوي.

په صحيح مسلم کبني دابوهريره رضی الله عنه څخه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل:

(لاتخصوا ليلة الجمعة بقيام من بين الليالي ولا تخصوا يومها بالصيام من بين الايام الا ان يكون في صوم يصومه احدكم) ١ .

نو که چيرته په شپو کبني کومه شپه دعبادت دپاره خاص کول جائز وائي نو دتولو څخه دجومي دشپي تخصيص بهتر اوغوره و ځکه د رسول الله صلى الله عليه وسلم دسيني احاديثو نه دجومي دورځي فضيلت ثابت دی خو کله چي رسول الله صلى الله عليه وسلم دجومي دورځي تخصيص منع کړی دی نو د نورو ورځو تخصيص په طريق اولی سره ناجائز او ناروا دی. بناءً دعبادت لپاره دهیڅ شی تعین او ټاکل جواز نلری مگرداچي کوم سبي دليل په تخصيص دوخت او زمانی باندی

١- په شپو کبني دجومي شپه دقيام او عبادت لپاره مه ټاکي او په ورځو کبني دجومي ورځ دروژي نيولو دپاره مه تخصيصه دی مگر داچي يوکس مو دجومي نه مخکي ورځ روژه نيولی وی نو بيا ورسره دجومي دورځي روژه نيول باک نلری.

وجود ولری. دلیله القدر او رمضان په مبارکو شیو کښی چی
 قیام یعنی عبادت کول مشروع امر ؤ نو رسول الله صلی الله
 علیه وسلم دهغی خبرورکړی او خپل امت ته ئی په دغو شیو
 کښی دعبادت دفضیلت پر باب بیان وکړی او په خپله ئی هم دغه
 فعل انجام کړی دبخاری او مسلم حدیث چی رسول الله صلی الله
 علیه وسلم پکښی فرمایلی دی: (من قام رمضان ایمانا واحتسابا
 غفرالله له ماتقدم من ذنبه)^۱ په دی باندی دلالت کوی.

نوکه چیرته دشعبان دمیاشتی دپنځلسمی شپي یا درجب
 دلومړی جومی او له شپه اويا داسراء او معراج د شپي
 تخصیص د خاصو مراسمو، محفلونو یا دکوم عبادت لپاره جائز
 او مشروع امر وی نو خامخا به رسول الله صلی الله علیه وسلم
 خپل امت ته په دغه برخه کښی هدایت ورکړی وای، او یا به ئی
 په خپله کړی وی، او که رسول الله صلی الله علیه وسلم داکار
 په خپله کړی وی نو صحابه کرامو رضی الله عنهم به خامخا

۱- چاچی درمضان په شیو کښی محضی دایمان او ثواب په خاطر قیام
 (عبادت) وکړی، نو الله پاک به ورته ټول ګناهونه معاف کړی او چاچی دلیله
 القدر په شپه کښی خالص دایمان او ثواب په نیت عبادت وکړی الله پاک به ورته
 دټولو مخکنی ګناهونو بخشنه وکړی.

امت مسلمه ته دهغی نقل از بیان کاؤ او پت به یی نه پریښوده
 محکه صحابه کرام د انبیاء علیهم السلام نه بعد بهترین او
 ناصح ترین د خلکو دی الله پاک دی در رسول الله صلی الله علیه
 وسلم د اصحابه نه راضی شی او الله پاک دی دوی راضی او
 خوشحاله کری.

د علماؤ دکلام څخه چی مخکینی تیرشو دامعلومه شوه
 چی رسول الله صلی الله علیه وسلم او دهغه اصحابو رضی الله
 عنهم څخه درجب داوولی جومی دلومړی شپی او د شعبان د
 منځنی شپی د فضیلت په باب کوم دلیل نشته نو دا ثابته شوه
 چی ددغو شپو ددرناوی په خاطر خاص قسم محافل او
 مجلسونه جوړه ول بدعت او ناروا دی، په همدغه ترتیب درجب
 اوه ویستمه شپه چی حینی خلق نی داسراء او معراج شپه بولی
 دعبادت دپاره خاص کول جواز نه لری لکه څنگه چی دتیر شوه
 دلائلو دمخی ددغه شپی داهتمام په مناسبت محفلونه جوړول
 جواز نلری، او دعلماؤ سببی قول دادی چی دغه شپه پته ده
 چاته معلومه نه ده، او چاچی ویلی دی چی درجب اوه ویستمه
 شپه د «معراج» شپه ده دایو باطل قول دی او په سببی احادیثو
 کینی ددی کوم اساس نشته.

مونږ دالله پاک څخه سوال کوو چی مونږ او ټولو
مسلمانانوته په مسنونه طریقو باندی دثبات او عمل کولو
توفیق راکړی او دهغو طریقو څخه مو وساتی چی درسول الله
صلی الله علیه وسلم دطریقو پر خلاف دی.
وصلی الله تعالی علی عبده ورسوله نبینا محمد وعلی اله
وصحبه اجمعین.

التحذير من البدع

تأليف سماحة الشيخ
عبدالعزیز بن عبد الله بن باز

(بلغة البشتو)



التحذير من البدع

تأليف سماحة الشيخ
عبدالعزیز بن عبدالله بن باز
(بلغة البشتو)

المملكة العربية السعودية

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بأم الحمام
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
ت: ٤٨٢٦٤٦٦ / ٤٨٨٤٤٩٦ فاكس: ٤٨٢٧٤٨٩ - ص ب ٣١٠٢١ الرياض ١١٤٩٧

بشتو

٢٩

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library